СХВАЛЕНО
Науковою радою ІСТЕ СБУ
(протокол № 3 від 17.12.2025)

СТРАТЕГІЯ
наукового розвитку Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України на 2026 – 2030 роки

Преамбула

Стратегія наукового розвитку Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України на 2026-2030 роки (далі – Стратегія) розроблена відповідно до Законів України «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про Службу безпеки України», «Про судову експертизу», Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14.09.2020 № 392, Стратегії забезпечення державної безпеки, затвердженої Указом Президента України від 16.02.2022 № 56, Стратегії розвитку Служби безпеки України на 2025 – 2030 роки, а також враховує положення Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки й оборони на 2023 – 2027 роки, схваленого Указом Президента України від 11.05.2023 № 273, та Плану заходів, спрямованого на його виконання, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.08.2024 № 792-р.

Стратегія:

Визначає основні напрями розвитку Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України (далі – ІСТЕ СБУ) у контексті посилення наукового та науково-технічного потенціалу в рамках євроатлантичної інтеграції України.

Передбачає впровадження сучасних підходів до підготовки та професійного розвитку наукових кадрів.

Ураховує більш ніж 30-річний досвід Інституту в розробленні та виготовленні спеціальної техніки, здійсненні техніко-криміналістичного та судово-експертного забезпечення діяльності органів безпеки, проведення заходів з оцінки відповідності та стандартизації.

Окремі положення Стратегії можуть переглядатися та адаптуватися залежно від змін безпекового середовища.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Пріоритетом діяльності й розвитку ІСТЕ СБУ є набуття та підтримання в Україні лідерських позицій в межах завдань і функцій, що покладені на Інститут, зокрема у сфері розроблення та виготовлення спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв’язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації (далі – СТЗ), спеціальної техніки (далі – СТ), прикладного й системного програмного забезпечення для негласного зняття інформації з телекомунікаційних мереж, інформаційно-аналітичних та геоінформаційних технологій, захищених комп’ютерних мереж та мереж передачі даних спеціального призначення, програмних засобів кіберзахисту та забезпечення кібербезпеки, автоматизованих систем, систем створення та ведення баз даних, систем автоматизації та інформатизації, техніко-криміналістичного, судово-

експертного обладнання, іншої техніки, матеріалів і засобів спеціального призначення, впровадження новітніх методів і технологій досліджень, здійснення іншої експертної, дослідницької, конструкторської діяльності.

Управління науковою й науково-технічною діяльністю, об'єктами інтелектуальної власності, кадрами, використання ресурсів та участь ІСТЕ СБУ в медійному просторі під час здійснення наукової, науково-технічної, судово-експертної діяльності здійснюється з урахуванням правил, визначених Настановою з управління в ІСТЕ СБУ.

ПРІОРИТЕТНИМИ НАПРЯМАМИ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТУ

У галузі розроблення та виготовлення спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації (далі – СТЗ), спеціальної техніки (далі – СТ) є:

впровадження технологій штучного інтелекту (далі – ШІ) у новітні зразки СТЗ та СТ;

впровадження сучасних технологій 3D-друку, лазерного різання/зварювання для високоточних операцій, ЧПК-обробки (CNC) з елементами ШІ, а також композитних матеріалів для виготовлення новітніх зразків СТЗ та СТ.

У галузі розроблення прикладних і системних програмних засобів для негласного зняття інформації з телекомунікаційних мереж, інформаційно-аналітичних та геоінформаційних технологій є:

впровадження технологій ШІ (машинного навчання) в інформаційно-аналітичні системи СБУ та адаптація їх до стандартів, передбачених законодавством ЄС;

розробка системи виявлення вторгнень (IDS/IPS) в електронні комунікаційні мережі інтернет-провайдерів України.

У галузі технічного регулювання СТЗ, стандартизації та підтвердження відповідності є:

розроблення та впровадження нормативних і методичних документів у сфері СТЗ;

впровадження нових методів оцінювання технічних засобів електронних комунікацій в частині виконання функції для здійснення уповноваженими органами оперативно-розшукових, контррозвідувальних, розвідувальних заходів та негласних слідчих (розшукових) дій в електронних комунікаційних мережах загального користування України.

За напрямом судово-експертної діяльності, техніко-криміналістичного забезпечення оперативно-розшукової і контррозвідувальної діяльності, слідчих (розшукових) дій є:

судова лінгвістична експертиза;

судова експертиза матеріалів, речовин та виробів, зокрема дослідження радіоактивної, хімічної, біологічної та ядерної зброї, нових психоактивних речовин;

судова експертиза спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, судова експертиза радіообладнання (радіоелектронних засобів), судова експертиза електронних комунікацій, зокрема визначення геолокації електронного пристрою в контексті вилучення та інтерпретація даних з БПЛА та інших роботизованих систем;

судова експертиза об'єктів критичної інфраструктури;

дослідження технологій ШІ, які застосовуються для вчинення правопорушень та/або їх приховування;

дослідження систем біометричного зіставлення;

цифрові докази;

проведення досліджень фото-, відео-, аудіозаписів, створених за допомогою ШІ.

МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ФІНАНСУВАННЯ СТРАТЕГІЇ

Людський капітал:

упровадження прозорого управління людськими ресурсами, за якого кар'єрне зростання наукових співробітників здійснюється на основі їх професійних компетентностей, академічної доброчесності та наукових результатів, що оцінюються на засіданні колегіального органу управління науковою установою;

дотримання принципів гендерної рівності, зокрема через розроблення, прийняття та дотримання Плану гендерної рівності (Gender equality plan), наявність якого є обов'язковою для участі в дослідницьких проєктах Європейського дослідницького простору;

послідовне та безперервне навчання й розвиток професійних компетентностей наукових кадрів і співробітників експертних підрозділів, зокрема володіння англійською мовою як засобом міжнародного спілкування;

забезпечення можливостей участі наукових кадрів та співробітників експертних підрозділів у відомчих, міжвідомчих та міжнародних науково-комунікативних заходах;

ефективне використання людських ресурсів через створення умов для функціонування проєктно-дослідницьких груп, інноваційних команд для виконання міждисциплінарних НДР, зокрема на договірній (контрактній) основі та за міжнародними програмами й грантами.

Операційні процеси:

проведення наукових, науково-дослідних, дослідно-конструкторських, проєктно-конструкторських, пошукових та проєктно-пошукових робіт (далі – НДДКР);

виготовлення науково-технічної продукції, проведення дослідно-технологічних робіт, інших робіт, пов'язаних з впровадженням нових/сучасних технологій;

доведення наукових і науково-технічних знань та розробок до стадії їх практичного використання, забезпечення науково-технічного супроводження таких робіт;

розроблення новітніх експертно-криміналістичних засобів, технологій, методик проведення судових експертиз, підготовка методичних рекомендацій та/або інших методичних документів та їх впровадження в практичну діяльність;

розвиток інноваційної діяльності, патентування результатів НДДКР і захист прав інтелектуальної власності на службові винаходи та моделі, створені в Інституті;

розвиток системи внутрішніх комунікацій та ефективної взаємодії між співробітниками й підрозділами, зокрема на горизонтальних рівнях;

уніфікація та стандартизація основних процесів з науково-організаційного, науково-методичного, науково-інформаційного забезпечення діяльності Інституту через прийняття відповідних рішень Науковою радою;

застосування ризик-орієнтованих підходів у службовій діяльності (планування керування ризиками, моніторинг і контролювання ризиків);

підтримання через механізм акредитації відповідності Інституту вимогам ДСТУ EN ISO/IEC 17025 «Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій», ДСТУ EN ISO/IEC 17020 «Оцінка відповідності. Вимоги до роботи різних типів органів з інспектування»;

розбудова інтегрованої системи управління Інституту, акредитація та сертифікація на відповідність вимогам міжнародних стандартів, впровадження та сертифікація системи управління ІСТЕ СБУ відповідно до вимог ДСТУ EN ISO 9001 «Системи управління якістю. Вимоги», AQAP 2110 «Вимоги НАТО під час проєктування, розробки та виробництва»;

стандартизація процесів з розроблення, виготовлення та оцінки відповідності науково-технічної продукції Інституту відповідно до вимог національних, військових стандартів України;

розроблення та впровадження новітніх нормативних і технічних рішень за результатами роботи в Європейському інституті телекомунікаційних стандартів (ETSI), Європейській мережі судово-експертних установ (ENFSI).

Інфраструктура та технології:

створення інформаційно-комунікаційної системи ІСТЕ СБУ;

мініатюризація СТЗ;

використання високоміцних сталей та сплавів;

використання композитних матеріалів для зниження ваги та підвищення міцності деталей;

застосування сучасних технологій CAD для автоматизованого проєктування, виробництва та інженерного аналізу;

удосконалення єдиної системи забезпечення єдності вимірювань, включаючи нормативно-правові та методичні засади метрології.

Координація, взаємодія та партнерство:

посилення взаємодії з науково-дослідними та судово-експертними підрозділами спецслужб та правоохоронних органів інших держав, профільними урядовими та неурядовими міжнародними організаціями;

взаємодія з експертами Європейської мережі судово-експертних установ (ENFSI);

розроблення та впровадження новітніх нормативних і технічних рішень за результатами роботи в Європейському інституті телекомунікаційних стандартів (ETSI);

виконання функцій органу з оцінки відповідності у сфері акредитації відповідно до вимог міжнародних та національних стандартів;

розроблення нормативно-правових документів з питань технічного регулювання та методичного забезпечення;

організація роботи технічного комітету стандартизації «Спеціальні технічні засоби для зняття інформації з каналів зв’язку та інші технічні засоби негласного отримання інформації» (ТК 196);

участь у роботі національних та міжнародних технічних комітетів стандартизації, зокрема «Судова експертиза» (ТК 192), «Стандартизація озброєння та військової техніки» (ТК 176).

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Інститут розвивається як державна наукова, науково-дослідна, експертна, спеціалізована установа, виконує функцію Експертної служби СБУ, є органом з оцінки відповідності, здійснює наукову, науково-дослідну, науково-технічну, науково-організаційну діяльність з метою одержання наукових, науково-технічних (прикладних) результатів, судово-експертну діяльність, розроблення, виробництво та підтримку спеціальних технічних засобів і спеціальної техніки, проводить фундаментальні, прикладні та експертні дослідження у сфері спеціальної техніки, судових експертиз, технічного регулювання та безпеки інформаційних технологій, забезпечує створення СТЗ і СТ та бере участь у їх впровадженні в практичну діяльність.

Інститут розвиває систему багаторівневого співробітництва з державними та приватними науковими, освітніми, промисловими та міжнародними структурами, спрямовану на реалізацію спільних досліджень, підвищення кваліфікації кадрів, обмін технологіями та посилення науково-експертного потенціалу сектору безпеки України. Співпраця здійснюється як у межах державних програм і міжвідомчих угод, так і через участь у міжнародних ініціативах НАТО, ЄС та ENFSI.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стратегія наукового розвитку Інституту на 2026–2030 роки схвалюється Науковою радою Інституту та затверджується директором ІСТЕ СБУ.

Реалізація Стратегії забезпечується Інститутом у взаємодії з іншими суб’єктами наукової (науково-технічної) діяльності, суб’єктами сектору безпеки і оборони, державними органами, приватними та міжнародними партнерами.

Виконання завдань Стратегії координується директором Інституту через Наукову раду та керівників структурних підрозділів. Оцінка результативності проводиться щорічно за критеріями ефективності наукових досліджень, інноваційної та експертної діяльності.

У разі необхідності (зміни нормативної бази, появи нових технологічних викликів чи міжнародних зобов’язань) до Стратегії можуть вноситися зміни та доповнення за погодженням із Науковою радою Інституту та затвердженням директором ІСТЕ СБУ.